4-1504-2402/1508-сонли иш

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ НОМИДАН ХАЛ ҚИЛУВ ҚАРОРИ

Марғилон шахри

2024 йил 5 июнь

Марғилон туманлараро иқтисодий судининг судьяси А.Имомов, судья ёрдамчиси Д.Рахмонованинг котиблигида, Фарғона вилоят Фермер, дехкон хўжаликлари ва томорка ер эгалари кенгашининг даъвогар "Турдали Қодиров" ФХ манфаатида жавобгар "Expo kollor prin teks" МЧЖдан 38 100 000 сўм асосий қарз ундириш тўғрисидаги даъво аризаси бўйича ишни Фарғона вилоят Фермер, дехкон хўжаликлари ва томорка ер эгалари кенгаши вакили Х.Юлдашев (2024 йил 3 июндаги туман 313-сонли ишончнома асосида), Тошлок Фермер, хўжаликлари ва томорка ер эгалари кенгаши вакили И.Холматов (2024 йил 4 июндаги 21-сонли ишончнома асосида), даъвогар вакили (2024 Т.Турдиалиев (рахбар), жавобгар вакили И.Нишонов 10 январдаги 6-сонли ишончнома асосида) иштирокида, суд биносида, очик суд мажлисида кўриб чикиб, куйидагиларни

аниқлади:

Фарғона вилоят Фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгаши "Турдали Қодиров" ФХ (бундан буён матнда даъвогар деб юритилади) манфаатида судга мурожаат қилиб, "Expo kollor prin teks" МЧЖ (бундан буён матнда жавобгар деб юритилади)дан 38 100 000 сўм асосий қарз ундиришни сўраган.

Суд мажлисида Фарғона вилоят Фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгаши вакили даъвони қаноатлантиришни сўради.

Суд мажлисида Тошлоқ туман Фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгаши вакили даъвони қаноатлантиришни сўради.

Суд мажлисида даъвогар вакили даъво аризаси судга топширилгач жавобгар томонидан тўлов амалга оширилмаганлиги ҳаҳида маълум ҳилиб, даъвони ҳаноатлантиришни сўради.

Суд мажлисида жавобгар вакили даъвони тан олиб, даъвони қонуний ҳал қилишни сўради.

Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодекси (бундан буён матнда ФК деб юритилади) 234-моддасининг иккинчи қисмига кўра, мажбуриятлар шартномадан, зиён етказиш натижасида ҳамда ушбу Кодексда кўрсатилган бошқа асослардан келиб чиқади.

Мазкур ҳолатда мажбуриятлар фьючерс шартномасидан келибчиққан.

Тарафлар ўртасида 2023 йил 4 январда 60-сонли фьючерс шартномаси тузилган. Шартноманинг 1.1-бандида даъвогар 2023 йил хосилидан 133,1 тонна пахта хом ашёсини хосил йилининг 1 декабрь санасигача топшириш (келишилган холда етказиб бериш), жавобгар эса махсулотларни қабул қилиш хамда мазкур белгиланган тартиб ва муддатларда уларнинг хакини тўлаш мажбуриятини олган.

Даъвогар ҳисобварақ-фактуралар асосида пахта хом ашёси етказиб берган. Жавобгар эса уларнинг ҳақини ўз вақтида тўламаган. Натижада тарафлар ўртасида тузилган 2024 йил 1 майдаги 1-сонли солиштирма далолатномага кўра, ушбу кун ҳолатига 38 100 000 сўм ҳарздорлик юзага келган.

ФК 449-моддасининг биринчи қисмида сотиб олувчи етказиб бериладиган товарлар ҳақини шартномада назарда тутилган ҳисоб-китоблар тартиби ва шаклига амал қилган ҳолда тўлаши белгиланган.

Даъвогар вакилининг судга маълум қилишича, даъво аризаси судга топширилгач жавобгар томонидан тўлов амалга оширилмаган.

ФКнинг 236-моддасига кўра, мажбуриятлар мажбурият шартларига ва қонунчилик талабларига мувофиқ, бундай шартлар ва талаблар бўлмаганида эса — иш муомаласи одатларига ёки одатда қўйиладиган бошқа талабларга мувофиқ лозим даражада бажарилиши керак.

Суд иш бўйича далилларни текширишни якунлаб, даъвони қаноатлантиришни лозим топади.

Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодекси (бундан буён матнда ИПК деб юритилади) 118-моддасининг биринчи қисмида суд харажатлари ишда иштирок этувчи шахсларнинг қаноатлантирилган даъво талаблари миқдорига мутаносиб равишда уларнинг зиммасига юклатилиши белгиланган.

Юқоридагиларга асосан, ИПКнинг 118, 176-179-моддаларини қўллаб, суд

қарор қилади:

Даъво қаноатлантирилсин.

Жавобгар "Expo kollor prin teks" МЧЖдан даъвогар "Турдали Қодиров" ФХга 38 100 000 сўм асосий қарз, 34 000 сўм почта харажатлари ундирилсин.

Жавобгар "Expo kollor prin teks" МЧЖдан республика бюджети даромадига 762 000 сўм давлат божи ундирилсин.

Хал қилув қарори қаб — Наран этиборан бир ой ичида шу суд орқали апелляция т ят қилиш (протест келтириш) мумкин.

Судья А.Имомов